

Levanger kommune
Møteinnkalling

Utvalg: Driftskomiteen i Levanger
Møtested: Kommunestyresalen, Levanger Rådhus
Dato: 18.03.2009
Tid: 14:00

Faste medlemmer er med dette kalt inn til møtet. Den som har lovlig forfall, eller er inhabil i noen av sakene, må melde fra så snart som mulig, på tlf. 74 05 27 34, eller e-post: rita.mari.keiseras@levanger.kommune.no

Saksnr	Innhold
PS 6/09	Referatsaker
PS 7/09	Valg til godkjenning/underskriving av protokoll
PS 8/09	Klima- og energiplan - Levanger Kommune
PS 9/09	Kvalitetsmelding for grunnskolen i Levanger 2008
PS 10/09	Interkommunalt samarbeid om prosjekt for bedre økonomisk rådgivning-/gjeldsrådgivning mellom kommunene Inderøy, Verran, Verdal, Levanger og Steinkjer
PS 11/09	Søknader til Fylkesmannen om prosjektmidler for 2009 - rustiltak

Orienteringer:

- Lokal energiutredning v/Øystein Lunnan og NTE (30 min)
- Arbeidet med skolebruksplanen v/Øystein Lunnan, prosjektleder (10 min)
- Klagesaker Gjemble barnehage og Staup Natur og aktivitetsbarnehage v/ barnehageansvarlig Hartvik Eliasson og fagansvarlig enhet økonomi Arnstein Kjeldsen (20 min)
- Kvalitetskommuneprogrammet – prosjekt ”Uønska deltid” – status og utfordringer v/delprosjektleder Une Hallem og prosjektmedarbeider Elin Tuset (30 min)

Orienteringer v/kommunalsjef Øystein Sende (10 min):

- Transporttjenesten – Helseforetaket
Utrykt vedlegg: [Møtereferat vedrørende pasienttransport.](#)
- Leira mottak – legetjeneste-/helsetjeneste
Utrykt vedlegg: [Referat fra møte 19.02.09.](#)
- Kultur og helse
- Kommunelege 1-/smittevernlege
- Krisehåndteringer – beredskapsforventninger Helse- rehab/BAFA
- Overgrepsmottak 1 / Overgrepsmottak 2

Komitemedlemmer orienterer om deltakelse på kurs/konferanser (10 min).

Levanger, den 11. mars 2009

Per Anker Johansen
leder

OBS!!!!
Saklisten med vedlegg er også tilgjengelig på kommunens hjemmeside:
<http://www.levanger.kommune.no/>

PS 6/09 Referatsaker

RS 1/09	Økning av dagpenger for brukere av dagtilbudet ved LBAS, brev fra Samarbeidsutvalget LBAS, datert 05.02.09.
RS 2/09	Klagesaker Gjemble barnehage og Staup Natur og aktivitetsbarnehage - formannskapetets sak PS 30/09
RS 3/09	Tilsyn med Levanger kommunes helse-, sosial- og barneverntjenester til barn - oversendelse av endelig rapport
RS 4/09	Helsetilsynets rapport 5/09. "Utsatte barn og unge – behov for bedre samarbeid." Oppsummering av landsomfattende tilsyn i 2008 med kommunale helse-, sosial- og barnevernstjenester til utsatte barn.

PS 7/09 Valg til godkjenning/underskriving av protokoll

Levanger kommune
Sakspapir

Klima- og energiplan - Levanger Kommune

Saksbehandler: Øystein Lunnan	Arkivref: 2008/2595 - /K22
E-post: oystein.lunnan@levanger.kommune.no	
Tlf.: 74052707	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Levanger	21.01.2009	2/09
Driftskomiteen i Levanger	18.03.2009	8/09
Levanger formannskap		
Levanger kommunestyre		

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Forslag til Klima. og energiplan for Levanger kommune av 12. jan. 2009 vedtas som Klima og energiplan for Levanger Kommune. Det startes et samarbeid med lokale aktører for å utarbeide og drive konkrete tiltak under punktet Klimadugnaden.
2. Klima- og energiplanen er en temaplan hvor mål, strategier og tiltak skal inngå i de aktuelle kommunedelplaner.

Hjemmel/bakgrunn for saken:

Revidering eller ny versjon av Klima og energiplan av 2002.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Høringsuttalelser lagt ut på Internett.

1. [Høringsuttalelse Levanger Arbeiderparti](#)
2. [Høringsuttalelse Levanger Krf](#)
3. [Høringsuttalelse fra Levanger SV](#)
4. [Høringsuttalelse fra Naturvernforbundet i Levanger](#)
5. [Uttalelser fra Tore Frantzen, Kirkegata 61 AS, 2](#)
6. [Uttalelser fra Bjørn Erik Dypdahl, 2](#)
7. [Fylkesmannens uttalelse](#)

Saksopplysninger:

Det er mottatt 7 uttalelser.

1. Høringsuttalelse fra Levanger Arbeiderparti
Levanger Arbeiderparti er i all hovedsak positiv til planen. De mener konkrete tiltak på transportsektoren bør være tydeligere inn i planen som for eksempel ladestasjoner for elbil, kollektivtrafikk og forbud mot tomgangskjøring.

Kommentar: Rådmannen er enig i at konkretiseringsnivået på tiltak i ”Klimadugnaden” ikke er godt nok. Rådmannen vil ta initiativ til et arbeid i samarbeid med lokale aktører om dette i ettertid.

2. Høringsuttalelse fra Levanger Krf

Levanger Krf støtter og understreker tiltak i skogbruket for å binde mer CO₂. De støtter også tiltaka ved Norske Skog og betoner samarbeid med fylkeskommunen. Levanger Krf savner noe om ENØK i skole og barnehage og vil kombinere det med at skolene og barnehagene blir miljøagenter.

Kommentar: Rådmannen vil undersøke om ekstern finansiering for undervisningsopplegg i skole og barnehage etter at planen er behandla.

3. Høringsuttalelse fra Levanger SV

Levanger SV mener forslaget til Klima og energiplan er et godt grunnlag for arbeidet videre. Levanger SV vil fortsatt arbeide for stilling som miljøvernleder og egen politisk komite for kultur, estetikk og miljø. Levanger SV mener problemet med planen er at tiltaksdelen er for generell og for lite forpliktende, og kommer med ei liste over tiltak som foreslås inn i planen.

Kommentar: Rådmannen vil ikke foreslå endringer i politisk eller administrativ organisering som følge av Klima og energiplanen, men vil vurdere behovet for administrativ innsats etter at planen er behandla. Flere av tiltaka foreslått av SV er allerede inn i ordinær drift. Videre vil tiltak under Klimadugnaden bli konkretisert i ettertid i et samarbeid med lokale aktører.

4. Høringsuttalelse fra Naturvernforbundet i Levanger.

Naturvernforbundet i Levanger har levert en lang høringsuttalelse der hovedpoenga er at planen er for lite ambisiøs i målsettingene, og at referanseramma planen bruker er uheldig. Målsettinga om 20% reduksjon innen 2020 er for lite ambisiøs og mindre enn det NT Fylkeskommune har valgt, og i tillegg er målet uegna som styringsmål da det refererer seg til alle utslipp i Levanger som geografisk område. Dette er ifølge Naturvernforbundet for vidt og for snevert. For vidt, da det inneholder store utslipp en ikke har styring over, og for snevert da det ikke tar hensyn til utslipp i andre kommuner/land som følge av forbruk i befolkninga i Levanger Kommune. Ut fra dette mener Naturvernforbundet at tiltakslista bør inneholde hovedsaklig disse punkta:

- Forbruk av strøm og fyringsolje. Både nedgang i energi totalt og overgang til oppvarming men biovarme eller aktiv solvarme.
- Mobile kilder. Både arbeide aktivt for mindre transportbehov (goods, person) og bedre energibærere(elektrisk) på bil og tog.
- Gjødelskjellere. Biogass fra metan.
- Klimadugnaden. Aktivt arbeid i samarbeid med innbyggere og lokalt næringsliv. Informasjon, kommunale energirådgivere, kampanjer, Miljøfyrtårn, pisk og gulrot strategi for sykkelbruk, arbeidsreiseplanlegging, tiltak for mindre godstransport. Da dette er avhengig av løpende samarbeid med innbyggere og næringsliv, foreslås politisk klima og energiutvalg.

Kommentar:

Rådmannen er enig med Naturvernforbundet i at måling av utslipp i et lokalsamfunn er vanskelig og at det er flere måter å gjøre det på. Levanger Kommune har i denne saken

valgt å bruke tall fra SFT og SSB. Vi er klar over at dette ikke nødvendigvis er den beste måten, men for Levanger Kommune er det naturlig å velge den offisielle statistikken som grunnlag.

Rådmannen vil videre påpeke at en viktig målsetting med Klima og energiplanene i kommunene er å bidra til at nasjonen Norge når sine klimamål. Derfor har en lagt så stor vekt på strukturelle og industrielle tiltak som bidrar sterkest til dette. En direkte følge av dette er næringsutvikling basert på teknologi for lavere utslipp.

Planen har lavere ambisjoner for livsstilsendringer hos befolkningen. Etter planen vil en utvikle tiltak her i samarbeid med lokale aktører som nettopp Naturvernforbundet.

Det er en innebygd motsetning i planen med å arbeide med klimadugnaden og samtidig ikke ha målsettinger om lokal annerledes livsstil enn nasjonen. Dette er bevisst og rådmannen vil ikke foreslå å endre dette, og er slik uenig med Naturvernforbundets uttalelse på dette feltet.

Selve tiltaksdelen i uttalelsen er ikke svært ulik planforslaget med unntak av de industrielle tiltaka, og under arbeidet videre med planen vil en naturlig ta hensyn til det meste av forslaga.

5. Uttalelser fra Tore Frantzen, Kirkegata 61 A/S

Tore Frantzen peker på stor trafikk gjennom Kirkegata og at dette er et miljøproblem. Både med støy i bykjernen og trafikken i seg selv. Han peker på tiltak som bomring, bedre styring av trafikk og avlastningsveg.

Kommentar: Rådmannen vurderer det slik at dette er et innspill som har relevans og betydning for reguleringsplan sentrum og en gatebruksplan. I den grad innspillet betyr noe for total trafikkmengde er det relevant.

6. Uttalelser fra Bjørn Erik Dypdahl

Bjørn Erik Dypdahl ønsker at de ambisiøse målsettingene i planen skal kunne iverksettes. Han er svært positiv til biovarme i kommunale bygg, men er mer skeptisk til økonomien og kommunens økonomiske risiko med fjernvarme i sentrum. Videre peker han på behovet for miljøvernssjef og tverrpolitisk samling om måla. Til slutt peker han på at digital kommunikasjon bør redusere behov for flyreiser i kommunal regi.

Kommentar: Levanger Kommune har ingen ønsker om eller planer for å ta økonomisk risiko med utbygging av fjernvarme i sentrum. Energibærere i kommunale bygg vurderes kontinuerlig med sikte på overgang til biovarme, og arbeidet er godt i gang. Behovet for kommunens administrative innsats på feltet vil bli vurdert etter behandlinga av planen.

7. Fylkesmannens uttalelse.

Fylkesmannen er generelt svært positiv til arbeidet, og gir ros for målsettinger og tiltak. Fylkesmannen peker på utfordringa med forankring i kommunens planverk for å sikre gjennomføring. Videre pekes på at en mer detaljert inndeling av gjennomføring med påført ansvar og en sterkere prioritering av tiltak hadde vært ønskelig. De peker også på at etter som planverket overordna er felles for Levanger og Verdal, bør en vurdere felles Klima og energiplan ved rullering.

Fylkesmannen har videre en del kommentarer av detaljert redaksjonell art. De mener samsvaret mellom ulike tabeller er for dårlig forklart, og at tabeller henta fra andre kilder som SFT har benevnninger som kan forvirre.

Beredskap i forhold til klimaendringer er ikke nevnt i planen, og det mener fylkesmannen er en svakhet.

Kommentar:

Levanger Kommune er enig i at forankring i og integrering i kommunens plansystem er avgjørende. Prioriteringene årlig i økonomiplan og budsjett er avgjørende for finansiering av tiltak. Dette er beskrevet i planen. Konkretiseringsnivået med unntak av punktet Klimadugnaden er derfor bevisst valgt på det nivå plan angir.

Rettinger av redaksjonell art vil bli gjort i ferdig plan.

Levanger Kommune har valgt å legge beredskap i forhold til klimaendringer i anna planverk.

Vurdering:

Rådmannen er fornøyd med engasjementet i høringene. De fleste innspilla går på konkretiseringsnivået i punktet klimadugnaden. Rådmannen vil ikke endre forslag til plan på dette punktet, men vil starte et arbeid med å utforme dette og fordele ansvar så snart planen er vedtatt.

Rådmannen mener tiltaksdelen for de andre punkta er forpliktende nok.

Vurdering av sårbarhet, beredskap ved klimaendringer vil bli behandla i anna planverk.

Ut fra dette og de kommentarene som er gitt til de enkelte uttalelsene, vil rådmannen legge fram planen slik den er fram til vedtak.

Saksprotokoll i Driftskomiteen i Levanger - 21.01.2009**Forslag i møte:**

Ingen.

Avstemning:

Rådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

1. Forslag til Klima. og energiplan for Levanger kommune av 12. jan. 2009 sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn fram til 1. mars 2009
2. Klima- og energiplanen er en temaplan hvor mål, strategier og tiltak skal inngå i de aktuelle kommunedelplaner.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Forslag til Klima. og energiplan for Levanger kommune av 12. jan. 2009 sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn fram til 1. mars 2009
2. Klima- og energiplanen er en temaplan hvor mål, strategier og tiltak skal inngå i de aktuelle kommunedelplaner.

Vedlegg:

Klima- og energiplan for Levanger kommune, datert 12. jan. 2009.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

[Energiutredninga Levanger](#)

Saksopplysninger:

Levanger kommune vedtok 15.05.02 Klima og Energiplan for Levanger kommune. Formannskapet vedtok 25.06 2008 å starte arbeidet med revidering av plan, og samtidig delta i et nettverk av kommuner i sørdelen av fylket i regi av KS. Levanger kommune har søkt og fått innvilga tilskudd hos Enova til arbeidet, og det er innleid konsulent for

arbeidet. Ei administrativ gruppe har arbeid sammen med konsulent, og rådmannens ledergruppe har vært styringsgruppe.

Formålet med Klima og energiplan i kommunene er:

- Sette klima og energispørsmål på dagsorden i kommunal planlegging og drift
- Vise sammenhengen mellom analyse, mål og tiltak
- Vise konkrete tiltak og prosjekt som kan settes i verk
- Være et ledd i nasjonens arbeid for å møte klimautfordringene

Det er orientert i kommunestyret 03.09 2008 med en workshop med prinsipielle avklaringer. Det har vært kontakt med Naturvernforbundet i Levanger under arbeidet. De politiske partiene i Levanger vedtok sommeren 2008 et ”klimaforlik”. Dette er tatt inn som et innspill i arbeidet. Energiutredninga for Levanger er et viktig grunnlag.

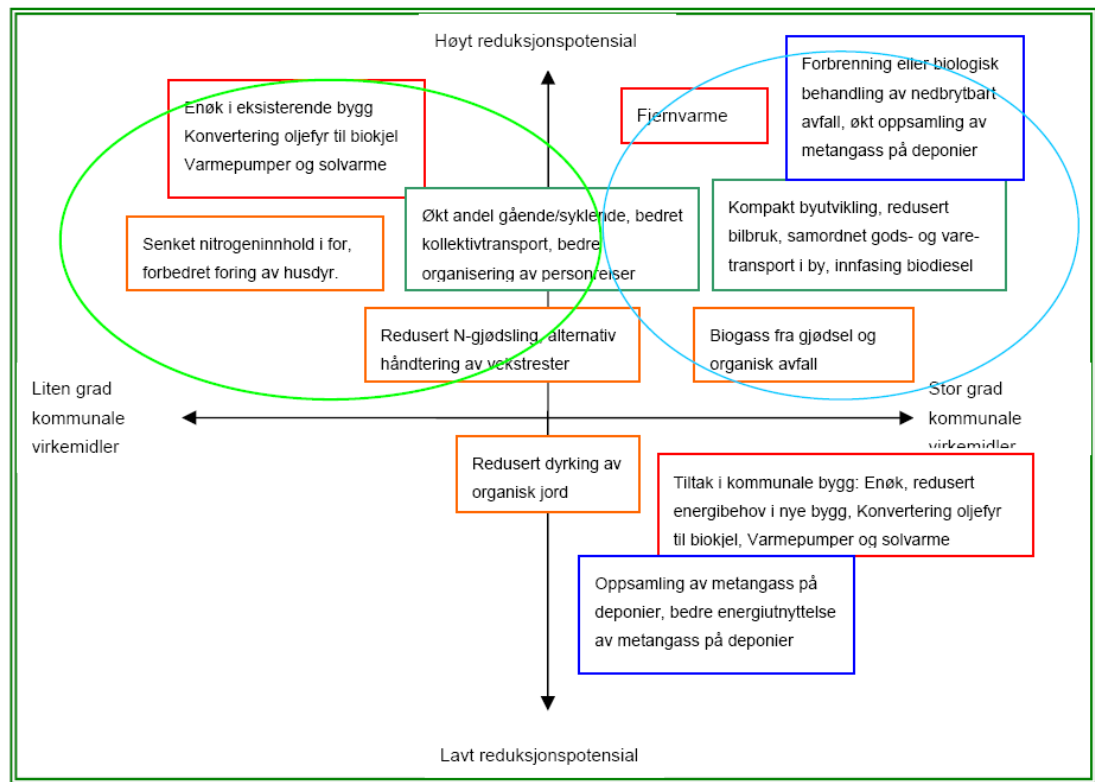
Etter Kommunestyrets vedtak i sak 03/07 skal planer som ikke behandles etter plan og bygningsloven behandles av Driftskomiteen. Saksgang for Klima og energiplanen blir etter dette 2 gangers behandling i Driftskomiteen med høring i mellom og sluttbehandling i Kommunestyret. Etter nytt plansystem, vedtatt i Kommunestyret 10.12.08, er dette en temaplan med innspill til alle kommunedelplaner.

Tall fra Statistisk Sentralbyrå og Statens Forurensingstilsyn på kommunenivå er beregna ut fra virksomhet innen kommunegrensene. Det vil si at Levanger er belasta med transport innen grensene inkludert gjennomgangstrafikk på E6, mens vi ikke er belasta med befolkningens påvirkning på klima utenom kommunen i form av produksjon av varer og tjenester, reiser etc.

Levanger er en kommune der energi og klimasituasjonen er forskjellig. Norske Skog Skogn dominerer energisida totalt. Dette gjør at vannkraft og biobrensel dominerer som energikilder. I planen er vist figurer med og uten Norske Skog Skogn for å vise dette.

Klimautslippa i Levanger er dominert av landbruk og transport. Utslipp fra landbruk er knytta til metan fra husdyr og husdyrgjødsel og lystgass fra nitrogenomsetning i jord. Dette er gasser som er vesentlig mer aggressive som klimagasser enn karbondioksyd. Utslipp fra transport, person og lastebiler, er den sektoren som har hatt størst økning i utslipp de siste 20 år.

Planen har lagt størst vekt på å finne tiltak og program med sikker, stor effekt som bidrar til å løse nasjonale målsettinger. Figuren nedenfor viser på hvilke områder kommunen har *Høyt reduksjonspotensial* og *Stor grad kommunale virkemidler*.

Figuren gir en svært god indikasjon på hvilke områder kommunen bør sette inn sine tiltak for å få gode klimamessige resultater.

Planen viser 6 programområder for videre satsing, og viser til at det må settes i gang prosjekt og utredninger videre innen disse områdene.

De største tiltaka er knytta til Norske Skog. Der planlegges økning i bruk av biomasse, både til eget bruk og med muligheter til foredling for salg. Videre er det planer om LNG terminal for overgang for skipstransport med muligheter for terminal for vegtransport.

Biogassanlegg for husdyrgjødsel og andre organiske kilder er et annet viktig grep for å minske metanutslipp. Dette er vanlig i Tyskland, men vi må starte med pilotanlegg.

Grønn varmeløsning for Levanger sentrum vil erstatte høykvalitetsenergi som elektrisk kraft med bioenergi og andre fornybare kilder.

Kommunens egen drift er et eget programområde med ambisjoner om bedre energibruk, og med det mindre klimautslipp og innsparing.

Det siste programområde er kalt Klimadugnaden. Der ligger opplæring i skoler, barnehager, holdningskampanjer og informasjon.

Vurdering:

Rådmannen vurderer forslag til klima og energiplan som et egnet redskap til å arbeide videre med klima og energispørsmål i Levanger kommune. Planen er ambisiøs og det kan reises tvil om kommunen og samfunnet har endringskraft nok til å gjennomføre planlagte tiltak. Samarbeid med viktige næringslivsaktører er helt nødvendig. En vellykket gjennomføring av arbeidet vil øke omdømme og attraksjonen til Levanger.

Klimaspørsmål er prioritert av Storting og Regjering, og det er avsatt virkemidler til dette. RUP- midler i fylkeskommunen har også innretning i denne retning. En viktig premisse for å arbeide videre er å legge opp arbeidet slik at en får økonomiske bidrag. Dette gjelder alle felt, men det er spesielt grunn til å nevne at utvikling og gjennomføring av egne undervisningsopplegg i skole og barnehage trenger ressurser ut over trange budsjettammer.

Planen er mer omfattende og mer ambisiøs enn klimaforliket i Levanger slik rådmannen ser det. Det utfordrer alle til å prioritere og støtte om arbeidet. Planen er laga i PowerPoint format. Dette gjør den lett lesbar på skjerm, men dårligere på papir. Det vil bli laga en versjon i Wordformat og en kortversjon når planen er vedtatt.

Det er de store grepa som er prioritert i planen. Rådmannen peker på at innbyggernes kunnskap om og holdning til klimaspørsmål er viktig for å kunne nå målene. Dette er ikke konkretisert mye, og vil være avhengig av engasjement blant privatpersoner, lag og organisasjoner for å fylle med riktig innhold.

Etter nytt plansystem vil tiltaksdelen bli gjenstand for årlig behandling gjennom prioriteringene i økonomiplanen.

Etter dette tilrår Rådmannen at planen sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn slik den er lagt fram. Etter dette legges den fram på nytt for driftskomite, formannskap og kommunestyre.

Levanger kommune
Sakspapir

Kvalitetsmelding for grunnskolen i Levanger 2008

Saksbehandler: Trude Marian Nøst	Arkivref: 2009/2370 - /
E-post: trude.marian.nost@levanger.kommune.no	
Tlf.: 74052710	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Levanger	18.03.2009	9/09
Levanger kommunestyre		

Rådmannens forslag til innstilling:

Kommunestyret tar kvalitetsmeldingen til etterretning og legger den til grunn i videre planarbeid.

Hjemmel/bakgrunn for saken:

Opplæringslovens § 13-10.

Kvalitetsplan for skolene i Levanger kommune 2006-09. Revidert versjon 2008.

Vedlegg:

1 Kvalitetsmelding for grunnskolen i Levanger 2008. Vedlegg

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Rapporter fra skolebesøkene i 2008.

Saksopplysninger:

Opplæringslovens § 13-10, andre ledd sier følgende: *"Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 skal ha eit forsvarleg system for vurdering av om krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte. Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatata frå desse vurderingane og nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-1 fjerde ledd."*

Det ble gitt en statusrapport for skolene i Levanger kommune i PS 26/07 i driftskomiteens møte 29. august 2007. Rapporten beskrev status på struktur- og prosessmål men ga i liten grad en beskrivelse av status for resultatmålene for skole.

Ved behandlingen av PS 26/07 ble det bedt om at det skulle utarbeides et helhetlig kvalitetsutviklingssystem for skolene i løpet av skoleåret 2007/08.

En utredning med anbefaling av en modell for et helhetlig kvalitetsvurderingssystem for skolene var ferdig våren 2008, men kommunalsjef oppvekst valgte å utsette og sende saken til politisk behandling, da kommunen på dette tidspunktet vedtok å ta i bruk Kvalitetslosen som system for kvalitetsvurdering for kommuneorganisasjonen, både i Levanger og Verdal kommuner. Kommunalsjef oppvekst ville sikre at systemet for skole

fikk en helhetlig form og et tydelig innhold før det ble fremmet for politisk behandling. Dette ble det gitt en orientering om i driftskomitemøtet 3. desember 2008.

Arbeidet med å innføre Kvalitetslosen har startet opp og erfaringene så langt viser at en full innføring av Kvalitetslosen som system kommer til å ta tid. Systemet vil sikre at man har felles prosedyrer og retningslinjer samt maler for arbeidet ute i skolene. I 2008/09 prøves deler av systemet ut og man høster erfaring med det. Elementer av det systemet som ble utredet i 2008 vil bli brukt.

Det vil fremmes egen politisk sak som skisserer det varige systemet i løpet av 2009.

Kvalitetsmeldingen, vedlagt denne saken, er en del av skoleeiers grunnlag for å vurdere om kravene i opplæringsloven og forskriftene til loven blir oppfylt.

Årets melding oppsummerer tilstanden i levangerskolen i 2008. Det gis en vurdering av både struktur-, prosess- og resultat kvalitet. Meldingen tar utgangspunkt i data fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) og Kostra (SSB), samt resultater fra elevundersøkelsen, nasjonale prøver, eksamens- og standpunkt karakterer. Videre gis det en oppsummering av dialogmøter driftskomiteen har hatt med FAUene samt en oppsummering av kommunalsjefens skolebesøk høsten 2008.

Normalt vil kvalitetsmeldingen kun bli gitt til driftskomiteen, men ettersom dette er første melding av denne arten har rådmannen kommet fram til at det er riktig at saken går videre til kommunestyret. Det er så mange viktige data i denne at hele kommunestyret som skoleeier bør få del i arbeidet som er gjort. Framtidige meldinger vi bli framlagt kun for driftskomiteen

Vurdering:

Vedlagte kvalitetsmelding gir en relativt detaljert framstilling av resultatene oppnådd i 2008, sammenlignet med tidligere år og med nasjonalt gjennomsnitt.

Skolene i Levanger kommune kan vise til resultater over eller på landsgjennomsnittet for de fleste områder. Læringsmiljøet samsvarer i hovedsak med nasjonale funn. Det er liten forekomst av mobbing i levangerskolen. Vi har nulltoleranse for mobbing så det forebyggende arbeidet fortsetter med fullt trykk.

Det jobbes målrettet og samvittighetsfullt med å gjennomføre skolens oppdrag. Skolene bruker varierte verktøy for å gi elevene tilpasset opplæring. Det er stor vilje blant de ansatte til å delta i målrettet etter- og videreutdanning. Felles kommunal satsing på pedagogisk utviklingsarbeid, med læringsstrategier som hovedtema, oppleves av lærerne som nyttig i arbeidet med å øke elevenes læringsutbytte.

Det kan pekes på noen utfordringer som skal ha spesiell oppmerksomhet framover:

- Øke leseferdighetene blant elevene. Det gjennomføres i 2009 et kurs for pedagoger i barnehagene og i småskolen som skal ha fokus på begrepsopplæring. Det er videre startet et arbeid for å lage en lese- og skriveplan for grunnskolen.
- Øke kompetansen i engelsk. Skolene i Levanger tolket resultatene fra nasjonale prøver i engelsk lesing som urovekkende. Flere pedagoger med ansvar for engelskundervisningen går derfor nå på et kurs som gir 20 studiepoeng denne

vinteren. Videre har de fleste skolene investert i nye lærebøker i engelsk som er i tråd med Kunnskapsløftet. Gruppestørrelse er også en viktig faktor for språkopplæring. Gruppestørrelse opp mot delingstallet ved flere skoler er en utfordring.

- Økt antall henvisninger om spesialundervisning til PPT. Ut fra henvisningene til PPT er ”spesifikke lese- og skrivevansker” og ”atferdsproblematikk” det som skolene sliter mest med å håndtere. Dette bør møtes med tidlig innsats gjennom både individ- og systemrettet arbeid i samarbeid med Barne- og familietjenesten (PPT, skolehelsetjenesten og barnevernet). Det prøves ut flere program for arbeid med læringsmiljø i skolene i Levanger i 2008/09 og 2009/10. Evaluering av dette arbeidet vil avgjøre på hvilken måte vi skal arbeide med læringsmiljø i alle skolene i kommunen etter 2010.
- Skolen som lærende organisasjon. Følgende utfordringer vil bli tatt tak i framover: Det skal etableres en prosedyre for helhetlig kvalitetsvurdering av skolene i Levanger kommune som dekker hele kvalitetssirkelen (planlegge, gjennomføre, vurdere, korrigerer) og beskrives i et årshjul. Virksomhetsbasert vurdering etter modell beskrevet i meldingen, men videreutviklet etter en evalueringsrunde og påfølgende korrigerer, skal gjennomføres fullt ut i organisasjonen. Skoles ansatte skal i 2009/10 lære å bruke aksjonslæring som metode for skoleutvikling.
- Faglig veiledning/Underveisvurdering. Elevundersøkelsen viser at vi har et forbedringspotensial for området ”Faglig veiledning.” Skolebesøkene i høst viser at vi har svake rutiner for å systematisere underveisvurderingen og nytte det til utvikling av skolene. Bedre vurderingspraksis har også et spesielt fokus nasjonalt. Levanger har startet et målrettet arbeid under tittelen ”Mål, kjennetegn på måloppnåelse og bedre vurderingspraksis” jfr. ”Kvalitetsplan for skolene i Levanger, 2006 – 09, revidert i 2008”. Utviklingsarbeidet forventes å ta 1-2 år.

Rådmannen vil følge opp resultatene i meldingen med en prioritet på de områdene hvor forbedringspotensialet er størst. Resultatene vil også gi viktig informasjon til arbeidet med Kommunedelplan oppvekst som starter nå og til økonomiplanarbeidet.

Levanger kommune
Sakspapir

***Interkommunalt samarbeid om prosjekt for bedre økonomisk rådgivning-
/gjeldsrådgivning mellom kommunene Inderøy, Verran, Verdal, Levanger og Steinkjer***

Saksbehandler: Øystein Sende	Arkivref: 2009/2532 - /
E-post: oystein.sende@innherred-samkommune.no	
Tlf.: 74052769	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Levanger	18.03.2009	10/09

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Driftskomiteen i Levanger gir sin tilslutning til den foreslåtte prosjektsøknaden om å søke om statlige prosjektmidler for interkommunalt samarbeid for bedre økonomisk rådgivning-/gjeldsrådgivning mellom kommunene Inderøy, Verran, Verdal og Levanger og Steinkjer.
2. Evalueringsrapporter fra prosjektet legges fram for Driftskomiteen til orientering.

Hjemmel/bakgrunn for saken:

Interkommunalt samarbeid, prosjektsøknad

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Prosjektsøknad til Sosial- og Helsedirektoratet.

Saksopplysninger:

NAV Levanger-/Levanger kommune vil som en av 5 kommuner (Inderøy, Verran, Verdal, Levanger, Steinkjer) delta i et interkommunalt prosjekt for å sette fokus og mål om oppnå bedre kvalitet på tjenester innenfor økonomisk rådgivning-/gjeldsrådgivning. Det søkes på den bakgrunn om prosjektmidler til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, hvor søknaden forventes å bli oversendt til behandling av Sosial- og helsedirektoratet.

Steinkjer kommune har tatt initiativ til prosjektet, og vil ha en videre pådriverrolle mellom kommunene.

Prosjektsøknaden er forankret og har blitt utviklet på bakgrunn av en utstrakt dialog med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Målet med prosjektet er få til mer robuste tjenester innenfor økonomisk rådgivning-/gjeldsrådgivning. Denne tjenesten ligger under NAV i Levanger.

Som et resultatet av dialogen med Fylkesmannen fikk Steinkjer kommune kr. 50.000,- til et forprosjekt for å undersøke om det var grunnlag for et interkommunalt samarbeid omkring denne tjenesten. Steinkjer kommune inviterte på bakgrunn av dette Verran, Inderøy, Levanger og Verdal til en dialog der kommunene sammen fikk en felles erkjennelse av å ha de samme felles utfordringer omkring blant annet sårbarhet og kompetanse i denne delen av tjenesteapparatet.

Det er utarbeidet en søknad til Fylkesmannen, der det søkes om midler for å kjøre et felles prosjekt over 3 år i disse 5 kommunene/NAV. Det forutsettes at saken er politisk vedtatt i alle 5 kommuner før søknaden sendes på vegne av deltakerne.

Det vil for Levanger kommune eller NAV Levanger ikke kreves direkte økonomiske egenandeler, men indirekte via tilrettelegging, faglige ressursmessige bidrag, kontorbruk, rekvisita, og evt. reise- og kjøregodtgjøring.

Målsettingene med prosjektet er følgende:

Kompetanseheving

Kompetanseheving er et sentralt delmål i prosjektet. Prosjektet legger opp til å gjennomføre kompetanseheving på flere nivå.

1. **Generalistkompetanse.** Det er et behov for å øke kompetanse innenfor økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning for førstelinje og mottak av brukere.
2. **Spesialkompetanse.** Gjeldsrådgivning er både faglig og personlig krevende prosesser og som krever spesialkompetanse. Styrket kompetanse hos de som er økonomiske rådgivere vil bedre saksbehandlingen og selve prosessen med brukerne, og samtidig gi de ansatte en faglig trygghet. Der er behov for å heve både økonomifaglig kompetanse og veiledningskompetanse.
3. **Ekspertkompetanse.** Deltakerne har en felles erkjennelse på at det er behov for spesialkompetanse i forhold til ekstra tunge gjeldssaker. Det kan oppnås ved at enkelte saksbehandlere får mulighet til å tilegne seg en spisskompetanse/ekspertkompetanse slik at de kan handtere spesielt tunge gjeldssaker. Ekspertkompetansen bør få en interkommunal funksjon slik at den er tilgjengelig for alle kommunene i samarbeidet ved nabohjelp og tvillinghjelp. Næringsstrukturen i de fem kommunene er noe ulik, men alle har et stort innslag av landbruk og småbedrifter. Gjeldsproblematikk som ligger i skjæringspunktet mellom privatøkonomi og næringsøkonomi er tunge og kompliserte saker. Prosjektet skal derfor ha et spesielt fokus på å heve kompetansen til gjeldsrådgiverne i forhold til denne typen saker og problematikk.

Nettverksbygging

Det er en felles oppfatning at funksjonen som økonomisk rådgiver og gjeldsrådgiver er svært ensom og utsatt. Behov for stryket kollegialt og faglig samhold, tettere samarbeid og økt mulighet for å hjelpe hverandre i vanskelige situasjoner er avgjørende for å yte god hjelp og støtte til brukerne.

Prosjektet skal arbeide for å:

1. Styrke faglig nettverk, relasjoner og skape dialog mellom berørte instanser og brukere.

2. Gjøre det enklere å overløpe og bidra til nabohjelp ved hverandres fravær og inhabilitet.
3. Tilrettelegge for tvillinghjelp ved tunge og kompliserte saker.
4. Bygge nettverk opp mot andre utenforstående fagmiljøer som blant andre namsmannen, bank og finansinstitusjoner, inkassovirksomheter.
5. Skape bedre dialog med andre offentlige instanser med interesse innenfor fagfeltet, som for eksempel Fylkesmannen og andre statlige organer.

IKT

Felles IKT systemer er en forutsetning for å kunne yte god og effektiv saksbehandling og nabohjelp. Gjennom prosjektet må det samarbeides om og legges til rette for at alle som arbeider med økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning bruker samme IKT systemer og programvare.

Rutinebeskrivelser

Felles rutineforståelse er en forutsetning for å kunne utøve effektiv nabohjelp. I løpet av prosjektperioden skal felles arbeidsrutiner beskrives og innarbeides.

Informasjonsstrategi

Prosjektet skal arbeide fram en felles informasjonsstrategi. Det bør avklares hva innbyggerne kan forvente av tjenesten, og hvordan tjenesten utøves. Brukerterskel for å søke hjelp bør reduseres. På den måten kan en stimulere til at brukere med økonomiske problemer søke hjelp så tidlig som mulig.

Overføring til ordinær drift

Det er en overordnet målsetting for prosjektet at det skal munne ut i et varig interkommunalt samarbeid. Hvordan dette skal organiseres etter prosjektperioden vil bli et resultat av prosjektets arbeid, og de erfaringene som høstes gjennom prosjektperioden.

Organisering

Prosjekteier

Prosjektets eier er kommunene Verran, Inderøy, Verdal, Levanger og Steinkjer. Steinkjer kommune vil stå som vertskommune for prosjektet. Prosjektets kontor vil bli lokalisert i NAV Steinkjer sine lokaler i Steinkjer Rådhus.

Prosjektledelse

Prosjektet skal ledes av en styringsgruppe bestående av en representant fra hver av kommunene. Kommunene velger selv sine representanter til prosjektgruppen. Prosjektleder ansettes i 100 % stilling i prosjektperioden på tre år.

Øvrige roller

Gjeldrådgiverne i de respektive kommunene vil alle bidra med sin unike fagkompetanse og erfaringer inn i prosjektet.

Prosjektet skal også knytte til seg fagpersoner og kontakter i fra ulike kompetansemiljøer ved behov.

Budsjett- og finansieringsplan

Budsjett		Finansiering	
Kostnadsart (hovedposter)	NOK	Finansieringskilde	NOK
Prosjektleder 100% stilling/3 år	1.850.000	Kommunale egenandeler/(deltakelse i prosjektgruppen)	400.000
Reise og opphold	100.000		
Kontor og kontorutgifter	150.000	Tilskudd fra HSdir	2.000.000
Kurs og kompetanse	100.000		
IKT	100.000		
Informasjon	100.000		
	2.400.000		2.400.000

Vurdering:

Rådmannen er meget positiv til dette interkommunale samarbeidet. Dette vil gi gode muligheter for å utvikle en mer robust tjeneste for økonomisk rådgivning-/gjeldsrådgivning i vår region.

Det er viktig at selve prosjektet ikke blir en fordyrende sak for kommunen og NAV Levanger. Slik prosjektet søkes finansiert, så vil medgått tid i prosjektet for deltakerkommunene utgjøre selve kostnaden for disse.

For prosjektet så er det ansettelsen av en prosjektleder over 3 år inkl reise-/opphold, kontorutgifter, kurs og kompetanse, IKT og informasjon som vil utgjøre de nye kostnadene i prosjektet. Disse søkes finansiert av staten gjennom prosjektmidler.

Rådmannen tilrår at Driftskomiteen gir sin tilslutning til prosjektet og Levanger kommune-/NAV Levanger sin deltakelse på bakgrunn av de forutsetninger som er trukket i saken og selve søknaden om prosjektmidler.

Levanger kommune
Sakspapir

Søknader til Fylkesmannen om prosjektmidler for 2009 - rustiltak

Saksbehandler: Øystein Sende	Arkivref: 2009/2530 - /
E-post: oystein.sende@innherred-samkommune.no	
Tlf.: 74052769	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Levanger	18.03.2009	11/09

Rådmannens forslag til vedtak:

- 1). Driftskomiteen i Levanger gir sin tilslutning til de prosjektsøknader som er avsendt Fylkesmannen i Nord-Trøndelag for året 2009 vedrørende prosjekter som er knyttet til Helsestasjon rus (underlagt ISK), Humla, Dagsverket, og Kunsten å bo.
- 2). Driftskomiteen ber rådmannen om å bli orientert om Fylkesmannens avgjørelse og det videre arbeidet med de prosjektene som er organisert og underlagt Levanger kommune sitt ansvarsområde.
- 3). Driftskomiteen tar til orientering informasjonen om det pågående arbeidet med revidering av Ruspolitisk handlingsplan som fagplan/temaplan (inkl. revideringen av tiltakskjeden for kommunens rustiltak).

Hjemmel/bakgrunn for saken:

Kommunens ansvar etter sosialtjenestelovens kap. 6 og Fylkesmannens årlige utlagte prosjektmidler for å søke om støtte til å gjennomføre økt aktivitet i rusomsorgen.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- 1). Søknad om prosjektmidler for revideringen av kommunens Ruspolitiske handlingsplan.
- 2). Søknad om prosjektmidler for videreføring av Helsestasjon Rus (underlagt ISK)
- 3). Søknad om prosjektmidler for tiltaket "Humla"
- 4). Søknad om prosjektmidler for tiltaket "Dagsverket"
- 5). Søknad om prosjektmidler for tiltaket "Kunsten å bo"

Saksopplysninger:

Det er naturlig å starte denne saken med en henvisning til Innherred samkommunestyre sitt vedtak i møte 03.12.08, under sak nr. 51/08.

VEDTAK:

1. Rusprosjektet NO 46 på Rinnleiret videreføres ikke etter prosjektperiodens

utløp pr 31.12.08. Ansvaret for nødvendige rehabiliteringstiltak for rusmisbrukere overføres til den enkelte morkommune.

2. Rusprosjektet Helsestasjon rus videreføres som nytt prosjekt underlagt ISK i perioden 01.01.09 – 31.12.11. Dette under forutsetning av en videreføring av ISK, og at tiltaket tilføres tilstrekkelig økonomiske ressurser gjennom statlige prosjektmidler.

Rusprosjektet i ISK besto t.o.m. den 31.12.08 av 2 sentrale tiltak.

Det ene tiltaket var lavterskeltilbudet Helsestasjon rus (lokalisert ved Verdal helsesenter), og Rehabiliteringshuset No 46 (lokalisert på Rinnleiret). Helsestasjon rus (tidligere kalt lavterskel helsetiltak for rusavhengige) ble startet opp som et eget prosjekt i Verdal kommune alt høsten 2002. Helsestasjon rus er et lavterskeltilbud til aktive rusmisbrukere for innbyggerne i Levanger og Verdal. Det gis tilbud til rusmisbrukere om helsetiltak, og samtidig motivering til et rusfritt liv. Helsestasjon rus har flest narkotikaavhengige, men også enkelte alkoholikere.

Levanger kommune har på vegne av ISK, Levanger og Verdal kommuner søkt Fylkesmannen i Nord-Trøndelag om nye prosjektmidler for Helsestasjon rus for perioden 01.01.09 – 31.12.11. Det må søkes hvert eneste år i perioden, men gis det først prosjektmidler, så kan en regne med at disse gis for en 3-års periode.

Det andre tiltaket var NO 46, som var et aktivitetshus for motiverte rusfrie, tidligere rusmisbrukere i en rehabiliteringsfase. Tilbudet ved NO 46 ble gitt til LAR-brukere (for det meste metadon) og alkoholikere.

Krav for å få tilbud ved NO 46 var at den som skulle rehabiliteres måtte ha rene prøver (være rusfri). Ved avslutningen av NO 46 som prosjekt den 31.12.08, så var det 2 aktive brukere inne på tiltaket fra Levanger kommune. Den 3. brukeren hadde avsluttet ved NO 46 noe tidligere på grunn av aktiv rusing, og ble senere lagt inn på klinikk for avrusing/utredning. En av brukerne fylte vilkårene for attføring og ønsket videre tiltak ved Innherred Produkter. Den siste brukeren ble det søkt i samarbeid med NAV Levanger om introduksjon/avklaringskurs v/Innherred Produkter.

Det ble rett etter at Innherred samkommunestyre fattet sitt vedtak under sak nr. 51/08 søkt Fylkesmannen i Nord-Trøndelag av Levanger kommune om prosjektmidler for å gjennomføre et hurtigarbeid i Levanger kommune og i Verdal kommune for bedre å systematisere de eksisterende rustiltakene og utvikle en bedre sammenheng i tiltakene. Samhandlingen mellom de forskjellige deltjenestene ønskes også styrket. Det må i den forbindelse forsøkes innarbeidet nye og mer helhetlige programmer som gir en mer målrettet rustjeneste i begge kommunene.

Det er spesielt et behov for nye tiltak som ivaretar hensynet til variert aktivitet, sysselsetting og kvalifisering for de som er i rehabiliteringsfasen. Bedre forebyggende tiltak, og ikke minst individuelle tiltak for de som ikke er rusfrie er nødvendig å etablere. Videre vil Ruspolitisk handlingsplan som tema/fagplan bli revidert, da den gikk ut den 31.12.08

Begge kommunene ble av Fylkesmannen gitt en prosjektstøtte på kr. 100.000,- hver, og dette arbeidet vil bli løst gjennom 2 prosjektgrupper – en for hver kommune. Begge

gruppene har felles prosjektleder. Det har vært en stor utfordring å få på plass en prosjektleder til å lede arbeidet. Arbeidet er derfor forsinket. Det ble til slutt inngått avtale med en person som er ansatt ved Helseforetaket, og som ble frikjøpt ut på høsten 2009 i en deltidsstilling som prosjektleder. Vedkommende har meget sterk kompetanse på rusfeltet.

Kommunalsjef helse fikk i møte med Fylkesmannen den 03.10.08 tydelige signaler om at Levanger kommune ikke hadde tatt ut sin naturlige del når det gjelder å søke på forskjellige prosjekt og stimulerings tiltak opp mot rusfeltet. Det er det lagt ned mye arbeidet i ettertid for å endre på denne statusen.

Utfordringen videre ble at søknadsfristen på prosjekt og stimuleringsmidler til Fylkesmannen på rusfeltet for 2009 ble satt til den 06.02.09. Det gav som konsekvens at kommunen måtte søke på tiltak som ikke er forankret i en revidert og behandlet Ruspolitisk plan (som del av tiltakskjedeprojektet). Det ble administrativt vurdert som avgjørende viktig å være på banen og søke på midler, så får utredningen og revideringen av planen avklare hva som skal videreføres av tiltak og prosjekter senere. Fylkesmannens vurdering og prioriteringer av kommunens søknader i forhold til å gi økonomiske ressurser til kommunen vil ha en avgjørende betydning for hva som kan etableres og utvikles lokalt. Det er ressurser og kompetanse det handler om når det gjelder å ha kommunal evne til å styrke innsatsen.

Nye søknader:

Helsestasjon rus:

Som nevnt over, så har Levanger kommune har på vegne av ISK, Levanger og Verdal kommuner søkt Fylkesmannen i Nord-Trøndelag om nye prosjektmidler for Helsestasjon rus for perioden 01.01.09 – 31.12.11. Dette tiltaket er av kommunen meddelt Fylkesmannen å status som 1. prioritet ved tildelingen. Dette med basis i at tiltaket er et fellestiltak i samkommunen, som er forankret i samkommunestyret, og et avgjørende viktig lavterskel helsetiltak for begge kommunene sine rusmisbrukere. Det er søkt Fylkesmannen om kr. 600.000,- i prosjektmidler av et totalbudsjettet som er satt med kr. 866.000,- for 2009. Levanger kommune sin egenandel utgjør kr. 163.000,- og Verdal kommune sin egenandel kr. 123.000,-

Humla – dagaktivitet-/friluft:

Levanger kommune har sammen med Verdal kommune og NAV Levanger og NAV Verdal søkt Fylkesmannen om videreføring av prosjektet ”Humla”. Dette prosjektet har som mål å gi brukere som er i risikozonen for å havne i tunge rusmiljø en mer aktiv hverdag. Sammen med veiledere fra NAV, oppfølgere fra kommunenes rus og psykiatritjeneste og ressurspersoner på friluftsliv, ønsker man å videreutvikle et tiltak/prosjekt der man i fellesskap deltar i meningsfulle og spennende aktiviteter som motiverer og gir felles opplevelse for bruker og hjelper.

Det skal legges vekt på at deltaker tar og får ansvar for deltakelse på en rekke utfordrende aktiviteter. Aktivitetene skal være lystbetont og i et sosialt miljø. Aktiviteter som rafting, paintball, rideturer, gokart, rapelering, båtturer og ulike former for trening ligger i dette. Aktivitetene skal gi deltakerne følelse og opplevelse av kontroll, glede og mestring. Det er søkt Fylkesmannen om prosjektmidler på kr. 450.000,- for 2009. Kommune og NAV sin egenandeler (til sammen) er kr. 160.000,-.

Dagsverket:

Levanger kommune har søkt Fylkesmannen om et 3-årig prosjekt om lavterskel aktivitetstilbud i Levanger, for personer med rusproblemer og som ikke kan nyttiggjøre seg allerede etablerte tiltak i Levanger kommune. Tiltaket har fått navnet "Dagsverket".

For Levanger kommune sin del, så er det i forkant av søknaden faglig og administrativt avdekket et fravær av et lavterskel aktivitetstilbud (arbeidstilbud) for rusmisbrukere i kommunen.

For å få en bedre oversikt over utfordringene inne rusfeltet i Levanger, har kommunen også takket ja til å bli med i prosjekt "Data om kommunalt arbeid for personer med rusmiddelproblemer" gjennom Helsedirektoratet, med oppstart 27.01.2009. Her vil fagleder for rus og psykiatritjenesten ved Helse- rehabiliteringsenheten, og en veileder fra NAV Levanger delta.

Klinisk erfaring i rus- og psykiatritjenesten bekrefter at det er i "det første trappetrinnet" det mangler tilbud for personer med rusrelaterte utfordringer i Levanger kommune.

En vet fra tidligere at mange med rusrelaterte utfordringer i tillegg har psykiske lidelser/problemer. Dette gjør arbeidet med å finne en tiltakskjede som passer alle meget krevende for kommunen.

Kontakt med ansvarlig for allerede etablerte tiltak som tilsvarende i Trondheim, lesing av rapport fra tiltaket "Dagsverket" i Bergen, og samtale med noen av brukerne av tiltakene, har gitt som resultat at det er vurdert som hensiktsmessig å søke på tiltaksmidler hos Fylkesmannen for å få etablert et slikt lavterskel aktivitetstilbud organisert som et 3-årig prosjekt i Levanger.

Lavterskeltiltak med aktivitet vil kunne omfatte aktiviteter som vedhogst, forefallende gartnerarbeid inkl. vedlikehold av grøntanlegg, parker m.v., vedlikehold av kommunal bygningsmasse utvendig og innvendig, samt transportoppdrag og snekkerverksted.

Tiltaket har svært få krav til brukerne for å kunne delta på det, og som motiverende faktor har det ved tilsvarende tiltak vist seg å ha avgjørende betydning å gi brukerne motivasjonspenger/individstønning, som utbetales umiddelbart etter arbeidsdagen. Slike motivasjonsprogrammer må også avklares videre mellom kommunen og NAV.

Formålet med etableringen av lavterskel aktivitetstilbud – "Dagsverket" - er ellers å se om dette kan skape en sammenhengende tiltakskjede i hjelp-/motivasjon for behandling, og starte på en motivasjon for rehabilitering av brukere med store rusrelaterte utfordringer. Man kan også anta at et slikt tilbud kan gi flere bedre livskvalitet gjennom aktivitet som ikke har for mange krav knyttet til seg.

Det er for etablering og drift av tiltaket for 2009 søkt Fylkesmannen omkr. 970.000,- i prosjektmidler for året 2009. Tiltaket er satt opp med en brutto kostnad på kr. 2 mill. pr år.

Kunsten å bo:

Levanger kommune har søkt Fylkesmannen om prosjektmidler til et 3-årig prosjekt knyttet til styrking og utvikling av bo-veileder funksjon i Levanger kommune.

Målgruppen for tiltaket er aktive rusavhengige, mennesker i rehabiliteringsfase knyttet til rusproblem, og mennesker med dobbeldiagnose rus/psykiatri som leier kommunale boliger.

Behandling, rehabilitering og oppfølging av personer med rusmiddelproblemer medfører ofte at flere tiltak må settes inn samtidig, eller rett etter hverandre. En del av brukerne i undersøkelser foretatt nasjonalt melder tilbake at de opplever at tjenestene er fragmenterte og lite sammenhengende. Det er grunn til å tro at det også er en del brukere av tjenestene i Levanger som har den samme opplevelsen. Utvikling av dette prosjektet kan være med på å skape en bedre samhandling og kontinuitet i tjenesteytingen.

I Levanger kommune ble det i 2004 etablert 7 boliger i kjede, hvorav en leilighet fungerer som base for tjenesteytere, hvor de som bor har tilgang til miljøarbeider 3 timer pr dag, og tilbud om aktivitet 2 dager i uken. For å komme videre i den personlige utviklingen hos brukerne, så er det et faglig definert som mest målrettet å utvikle denne tjenester, og en har gitt prosjektet betegnelsen "Kunsten å bo".

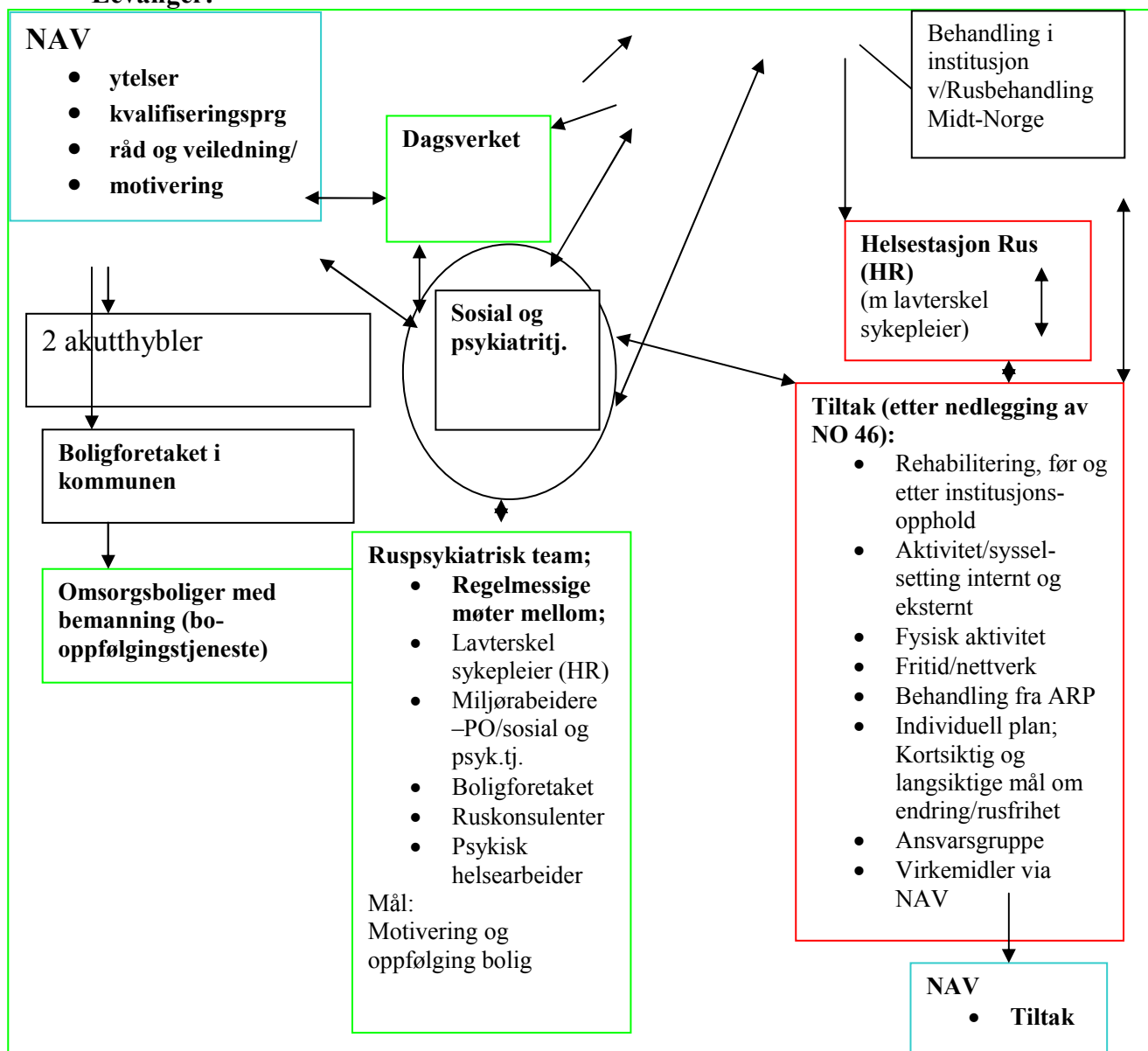
Man ser også et forbruk av akuttbolig for mennesker med denne problematikken (med bruk av akutthybler i Sjøgata). Det er behov for å styrke innsatsen mot den enkelte for å motvirke gjentakende utkastelser, da det er for sent å sette inn innsatsen når utkastelsesprosessen allerede er kommet i gang.

Å stadig vekk bli kastet ut grunnet mislighold av økonomiske eller vedlikeholdsmessige årsaker er en belastning for den som saken mest angår, og slike prosesser påvirker også brukerens egen selvtillit omkring vurderingen av egen mestringsevne.

Det skaper også store utfordringer for hjelperapparatet som stadig vekk må bruke tiden til å jobbe med å få nytt tak over hodet til brukerne. Å få på plass tiltak for å styrke den enkelte sin mulighet for å styre eget liv er et motiverende arbeid mot en bedre rehabilitering, og at grunnleggende behov som bolig, økonomi og fysisk helse blir dekket.

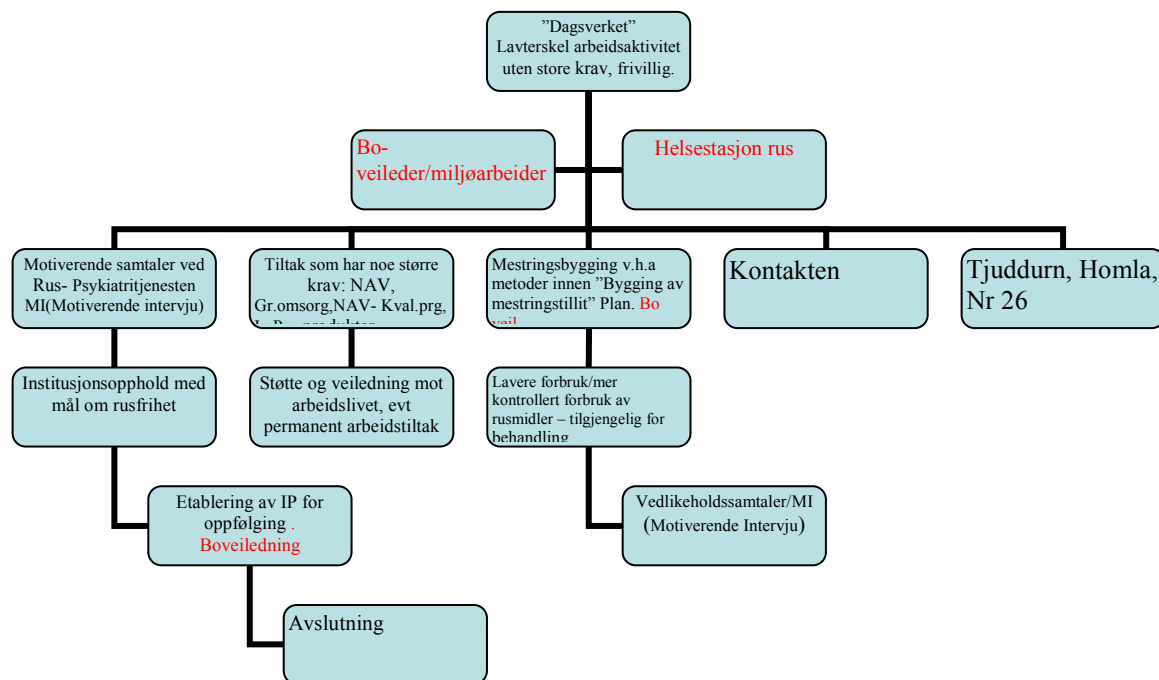
Det er søkt Fylkesmannen om prosjektmidler for 2009 på kr. 610.000. Kommunens egenandel er stipulert til å utgjøre kr. 230.000,- pr år.

Oversikt med eksempel på en mulig helhetlig tiltakskjede for Levanger kommune/NAV Levanger:

Det er flere måter å synliggjøre tiltakene i en modell på.

Dette er også en mulig tiltakskjede-/modell for rustiltak i Levanger kommune (revidering av Ruspolitisk handlingsplan og etablering av ny tiltakskjede gjennomføres i et eget prosjekt)

**OVERSIKT OVER RELEVANTE TILTAK INNENFOR FAGFELTET
RUS/PSYKIATRI PR UTGANGEN AV 2008 SOM BLE BRUKT AV
LEVANGER KOMMUNE – OG AV NAV:**

Kontakten	Sosialt og kulturelt treffsted, lav terskel, allmøter	Alle hverdager, fredager Tjuddur-tur
Smørblomstveien	Boliger med miljøbase og aktiviteter	7 leiligheter
Homla	Friluftsgruppe for de som liker fart og spenning	<i>Annenhver onsdag (partall)</i>
Starrin	Friluftsgruppe for personer med fys. funksjonshemming	Siste torsdag hver mnd
Tjuddur'n	<i>Friluftsgruppe</i>	Hver fredag
No 46 Rinnleiret	<i>Integreringstiltak for rusmisbrukere – dagtilbud</i> ISK-prosjekt (ikke videreført etter avsluttet prosjektperiode 311208)	<i>Alle hverdager</i>
Helsestasjon rus	<i>Lavterskel helsetiltak for rusmisbrukere</i>	<i>Alle dager</i>
KID-kurs Kurs i mestrings av depresjon	<i>Forvernsamtale gjennomføres.. Bør ha en kontaktperson enten i enheten eller jevn kontakt med lege</i>	Oppstart av kurs er avhengig av min 10 deltakere

Gruppebehandling (psykosor)	<i>Tilbud i samarbeid med Psyk.kl. Målgr. Personer med psykose-lidelser</i>	6-8 deltakere
Grønn omsorg	<i>Rus og psykiatri-/adferdsproblematikk-/aktivitet og sosial trening</i>	Solhaug + 2 gårder 6-9 deltakere-/brukere
Leva-Fro Avdelinger: *Guttas Bilpleie *Lotus *Tre *Frosta (Tre)	VTA-plasser (sysselsetting/arbeidstrening for personer på uføretrygd) APS-plasser (5 stk) Arbeidspraksis i skjermet virksomhet	Alle hverdager
Innherred Produkter AS	* Introduksjons- og avklaringskurs * Fasesystem (fase 1,2 og 3) *Arbeidspraksis i skjermet virksomhet (APS) *Kursavdelingen + NKI Fjernundv. *Arbeid med Bistand *Servicetjenester NO. 26 – Akkar'n – for ungdom mellom 20 – 25 år.	Alle dager, må søkes inn via NAV Levanger
NAV	Ulike AMO-kurs	

NAV:

Det skjer også endringer i statens krav gjennom bruk av NAV til oppfølging av brukerne, og forskrifter og styringsverktøy endres i tråd med nye krav til avklaring, aktivitet og rehabilitering.

Med den nye Tiltaksforskriften og innføringen av lovbestemt arbeidsevnevurdering (dette er nå nedprioritert iverksatt som følge av nasjonale utfordringer med utbetaling av arbeidsledighetstrygd), så er det behovet til bruker og ikke ytelsen brukeren har som avgjør hvilket tiltak brukeren kan delta på.

Avklaring

I dag er det Innherred Produkter som kjører dette tiltaket for NAV. Varer over 8-12 uker med oppstart 3-4 ganger pr. år. Plass til 10-12 deltakere hver gang, som pr. i dag må fylle vilkårene til attføring. I framtiden vil det være arbeidsevnevurderingen som avgjør deltakelse på dette tiltaket.

Arbeidsrettet rehabilitering

I dag kjøpes disse tjenestene av Friskgården. Personer med sammensatte lidelser, bla psykiatri vil være målgruppe. Ramme i 2008 for Nord-Trøndelag ca 2,4 mill.

Arbeidspraksis

Arbeidspraksis i ordinær virksomhet gir i dag et tilskudd på 1.230,- pr mnd.

Etter 01.01.09 kan ordinær arbeidsgiver tilstå høy sats dvs. kr. 12.138,- pr. mnd de første 3 mnd for brukere som etter en arbeidsevnevurdering anses å ha nedsatt arbeidsevne.

Dette er bra og vil kunne motivere ordinære arbeidsgivere til å ta i mot personer med begrensninger i større grad enn i dag.

Arbeidspraksis i skjernet virksomhet (dagens APS ved Innherred produkter). Det er her 25 plasser + 10 plasser ved Akkar'n. Tilskuddet var i 2008 på kr. 12.138,- pr. deltaker pr. mnd.

Oppfølging

Tiltakets innhold er nytt og ligner på dagens ”Arbeid med bistand”. Innherred Produkter har i dag aktivitet på dette tiltaket.

Opplæring

Dagens AMO kurs og utdanning for yrkeshemmede er sammenlignbart. AMO er i dag rammestyrkt mens utdanning er rammestyrkt fom 010109.

Behandlingstilbud for personer med lettere psykiske og sammensatte lidelser

Hensikten er å redusere ventetid på behandling for å få yrkesaktive raskere tilbake i arbeid. NAV bruker i dag Copperio senteret i Trondheim. Et godt tillegg til psykiatritjenesten i kommunen.

Vurdering:

Det er en omfattende tiltakskjede som er i bruk i kommunen og ved NAV Levanger i forhold til brukergruppen, og som utgjør en viktig del av den totale rusomsorgen. Dette omfatter både tiltak opp mot forebygging, behandling, og som rene rehabiliterende tiltak.

I tillegg så gis det tjenester både i regi av pleie- og omsorg og gjennom psykiatri- og oppfølgingstjenesten ved Helse- rehab.

Administrativt så er det lagt ned mye arbeid høsten 2008 og så langt i 2009 med å legge grunnlaget for en aktiv kommunal deltakelse i Fylkesmannens tildelingsprosess for å sikre en bedre mulighet for en styrket rusomsorg i Levanger kommune.

Kommunen møter ikke så sjelden uttalelser om at kommunen gjør for lite eller gjør feil prioriteringer i forhold til rusområdet. For den som er mest berørt og deres nære så er nok dette en subjektiv riktig opplevelse av situasjonen. Penger og ressurser løser ikke alt, tilgangen på kompetanse er også svært viktig. Men uten mer tilgjengelige ressurser fra staten, så er dette arbeidet vanskelig å få satt i et bedre system for den enkelte.

Det er gjort et viktig arbeid for å styrke fokuset på rusfeltet internt i kommunen, i samspillet og samhandlingen mellom Levanger og Verdal på helseområdet, og mellom kommunens apparat og NAV Levanger.

Det er hevet over tvil at Levanger kommune ikke vil få støtte til en gjennomføring av alle de prosjekter og ressursrammer av Fylkesmannen som det er søkt om. Hvilke prosjekter Fylkesmannen vil prioritere vet vi i dag ingen ting sikkert om.

Det er åpenbart at søknadsprosessen og tiden det tar fram til en avklaring foreligger gjør at kommunen uansett må foreta seg noe på feltet i mellomtiden, og så får en justere kursen i etterkant når tilbakemeldingen fra Fylkesmannen foreligger. Rustiltakene og midlene i rusreformen burde ut fra erfaring ha vært organisert en del annerledes enn i dag, og da helst på samme måte som opptrappingsmidlene for psykiatrisatsingen.

Disse midlene til styrket rusomsorg kunne med fordel ha vært øremerket, og tildelt som årlige opptrappingsmidler for den enkelte kommune. Dagens system innbyr til kortvarige prosjekter som må legges ned og nye oppstå straks ressursene tørker inn.

I og med at det er betydelige midler i det statlige systemet, så må den kommunen som ønsker å ta del i ressursfordelingen spille på de strenger som deles ut. Det gir ikke stabile tjenester over tid, eller en stabil utvikling over tid. Vi må legge ned noe for å gjøre noe annet, selv om staten selv ønsker å motvirke en slik utvikling, så er den et resultat av ressursfordelingen og hvordan den er organisert.

Det er et krav hos Fylkesmannen ved tildelingen av prosjektmidler at tiltakene er politisk vedtatt. Administrativt så er det mot alle styringsprinsipper å legge fram en sak med forslag om aktivitet eller tiltak til politisk behandling uten å kjenne til omfanget av de resurser som er tilgjengelig i selve saken.

I denne saken så er det ingen vei utenom. Ressursene som blir tildelt av Fylkesmannen er avgjørende for om tiltakene kan etableres, utvikles og videreføres. En vil ikke kunne gjennomføre tiltak som kommunen ikke får en tilstrekkelig finansiering av. Drift av tiltakene kan derfor kun skje med forbehold om statlig prosjektf finansiering.

Rådmannen vil informere Driftskomiteen videre når Fylkesmannen har avgjort søknadene om hvilke tiltak som er prioritert med prosjektmidler.